

Nro. 31.

**A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Költ Bétsben Pénteken Octobernek 15-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

*A' Fő Hadi Cancellariától a' Bétsi Udvar. Ujjságban
ki-hirdettetett tudósítások: — „*

(A' Gen. Frölich' táborától.)

„Cs. K. F. M. Lieutenánt B. Frölich, egy idővel ez előtt oly rendelést vévén, hogy egy szükséges számú sereggel Déli Olosz ország felé elnyomuljon, és mind a' Toskánai, mind a' Romai vidékeken, az egy idő-ólta meg-bomlott tsendésséget és rendet állítsa helyre: most már az ezen foglalatosságoknak el-követése alatt elő-

H h

fordult hadi-történeteknek megírásával, Gr. *Stahremberg* fő Hadnagyot, ide Bétsbe küldötte a' nevezett F. M. Lieutenánt; —

„Irja, hogy minekutánna a' vezérlése alatt lévő seregből, *Florenziába*, *Livornóba*, és *Bologna*, a' hol is ő a' néptől mindenütt, a' Cs. Királysági Felsőházhoz és a' Nagy Hertzeghez viseltető hajlandóságának és szívetnek bizonyos kimutatása által fogadtatott, őrző tsoportokat rendelt volna ki, maga az után a' seregnek több részével, a' Pápa' vidékeire bé-indult. — *Roma* felé való további útjában, a' *Toskánai* és Cs. Királyi fegyveresek által már az előtt el-vétetett *Perugia* és *Civita - Castellana* nevű várakat, fegyveresekkel meg-rakta, az után az Avangárdával *Pechtold* nevű Májort *Ronciglione*hoz siető marschal előre küldötte, hogy a' *Nauendorf* Hufzár Reg. je béli *Lizau* nevű Kapitánynak, a' ki ott 5 tzug Hufzársággal és egy Arretinusok' s-Romaiak' Insurgens tsoportjával, magát, a' nagyobb számu ellenség ellen már régtől fogva védelmezte, vigyen segítséget. —

„Sept. 18-dikán maga F. M. Lieutenánt *Frölich* is meg érkezett a' sereg' több részével *Ronciglione*hoz, fő hadi szállását ott meg-izállította, a' körül fekvő helyekbe szélső posztokat rakatott ki, a' vidéket recognoscérozta, és egy *Anglus* hajóval, a' mely a'-tájjon a' tengerenn volt, egyetértőlög igyekezett dolgozni. —

„A' Frantziák meg-támadták 21-dikben *Monte-rotondónal* a' Neapolitánusokat, kiknek Generalisoktól a' dolog felől F. M. L. *Frölich* tudossittatván, azonnal lovas és gyalog segítő tsoportot küldött oda, melyet is a' Frantziák látván, s-attól tartván, hogy a' *Ponte-mole* töllök el-véte-lik, s-az útjok *Roma* felé el-vágatik, posztjo-

kat oda hagyták, és útjokat Roma felé vették. — Az után a' Neapolitánusok is ujra el foglalták a' Monte-rotondo kastélyát. — 22 dikben, Roma, Civita-vechia, és Cornetto felé, recognoscérozta Gen. Frölich az ellenséget, a' hol ezt minden posztjainon meg támadta, és hátra nyomta; melynek alkalmatosságával a' mi szélső posztjaink egész Cornetto, Orivolo, Capranica és Storta vidékeikig elő nyomultak. —

„Ily hasznos fordulások után, 's-minekutána olyan hírek is érkeztek volna, hogy az ellenség a' kapitulálástól nem volna idegen, mind ezekből alkalmatosságot vett Gen. Frölich, arra, hogy a' Frantzia Komandérozót Garnier Generálist, Romának, Civita-vechiának, és Cornetto-nak fel-adására, hívja-meg. A' Frantzia Generális' felelete ez vólt: hogy néki ezen dolog felett, Hadi Tanátsot kellene tartani; hanem ő már különben is, egy 21-dikben oda (Civita-vechiához) érkezett Anglus hajós csoportnak vezérjével Troubridge Commodoréval, és a' Neapolitánus seregek' Komandérozójokkal Bourccard Feldmarschallal, alkudozásba botsátkozott. — Sept. 26-dikán egy tizt jött Capitulatio' punctumjaival Gen. Frölichhez a' Frantzia vezértől, a' ki is fegyvert nyugvást és Demarcations lineát projektált: a' melyek közzül mind az egyiket mind a' másikat el-fogadhatatlan fel-tételnek találván Gen. Frölich, olyan feleletet adott az ellenségnek, hogy ő sem a' fegyvernyugváásra sem a' Demarcations-lineára reá nem áll, melyhez-képpett ismét hozzá fog látni a' hadi-munkáknak folytatásokhoz. Minden felöll meg is támadta valóssággal 28-dikben és 29 dikben az ellenséget, és ötet vizliza vervén. egész Romának kapuig nyomult elő. Abban a' tsatában, a' mely 29-dikben Cornettótól fogva egész Civita-vechiáig az ország útonn folytattatott, az ellenség' részéről se-

kak el-fogattattak, és Civita-vechiáig kergettetek. —

„Hanem éppen ekkör, Anglus tisztek jöttek ki a' miéink' elibe ezen városból, a' kik arról tették őket bizonyossá, hogy Commodore *Troubridge* már Capitulatzióra lépett légyen a' Coalitus Hatalmasságoknak nevekben, a' melynek ereje szerént *Roma* várossa 29-dikban, az ellenség-től ki fogna üressíttetni; 's-hogy *Cornetto* és *Civita vecchia*, még azon dél-után az Anglusok által, *Róma* pedig 30-dikbann a' Neapolitánusok által, el-fognának foglaltatni. —

„A' miéink az után *Brazianót* el-foglalván, *Roma* felé a' *Tiberis* hidjáig nyomultanak elő: a' több *Romai* vidékek pedig, mint *Viterbo*, *Montefiascone*, *Perugia*, *Civita-Castellana*, *Terni*, *Nagni*, *Spoletto*, *Foligno*, és *Orbietto*, egészszen Cs. Királyi seregek által vagynak el-foglaltatva.

„Az a' Capitulatzió, a' melyet Commodore *Troubridge* a' Coalitus Hatalmasságok' nevében az ellenséggel kötött, a' jövő postánn fog közönséggé tétettetni. Minthogy azonközben ezen Capitulatzióba *Ancona* nintsen bé-foglaltatva, erre nézve Gen. *Frölich* arra felé vette, némely fegyveres csoportokkal, recognoscérozás végett az útját. — „

(A' Gen. *Melas'* táborától.)

„Sept. 30 dikánn írta Gen. *Melas*, hogy az ellenség a' Génuai tenger partokon lévő posztjai közzül sokakat maga önként oda hagyott, *Morozzo* mellett pedig a' *St. Margaretha* posztjáról, a' Würtemberg Dragonyosainak *Bodnianszky* nevü Oberflieutnántjok által, sok holtaknak hátrahagyásával, és 5 tiszteknek 's 70 köz emberek-

nek el-fogattatásokkal, veretett vízfő. — Minden ezen tenger-partokról jövő tudósítások azt erősitik továbbá, hogy az ellenség' fő hadiszállása *Finaléba* meg érkezett légyen; 's-hogy a' mo'tani Olosz ország' fő Francia vezér, *Championet*, abban foglalatoskodik, hogy minden ott fekvő seregeit, *Cuneo (Coni)* mellett gyűlytse ölsze.

„Az az ellenséges sereg osztály, a' mely a' közelébbi postáán tett jelentések ízerént, az *Aosta* völgyire elő nyomulván, ott a' *Burdó*' erőllégét körülkerítette volt, meg-érvén Gen. *Kray*nak a' Gen. *Hadick*' segítésére való közelítését, a' nevezett erőlléget sietve oda hagyta, és *Aosta* felé vízfő-uyo ault; mely után Gen. *Kray* is vízfő-tért azon két Brigadákkal, a' melyeket a' Gen. *Hadick*' segítésére vitt volt, a' Gen. *Melas*' táborához.,,

BŰU Cluj / Central University Library Cluj

Olofz Ország.

A' Spanyol Udvar, a' *Velentzében* lévő Kárdinál *Albaninak* Officiális hir-adást tétetvén a' VI-dik *Pius* Pápá' halála felöll, ezen Kárdinális a' több ott lévő Kárdinálisoka' azonnal ölsze hivatta, oly véggel, hogy az ily környülállásokkal meg-törtenni-szükséges dolgokat kövellék-el. —

A' Felső Olosz országban lévő Kárdinálisok, vagy *Velentzében* vagy *Paduában* fognak, a' *Conclave* tartás végett, ölsze gyülekezni. — A' tulajdon Püspökségeikben lévő Kárdinálisokonn kívül — Kárd. *Albani*, *Caraffa*, *Pignatelli*, *Antonelli*, *Archetti*, *Braschi-Onesti*, *Mauray*, *Gonzaga*, *Dugnani*, *Flangini*, *Velentzében* — *Borgia*, *Doria Antal*, *Doria Josef*, *York*, *Levizzany*, *Kaprara*, *Páduában* — *Somaglia*, *Bresciában* — *Caran-*

dini, Vicenzában — *Lorenzano*, Parmában — *Mattei*, Roverella, és *Colcagnini*, Ferrarában — *Zelada* és *Renuccini*, Florencziában — *Ruffo*, Neapolisban — *Busca*, Palermóban — vagynak.

A' későbbi Olosz tudósítások szerént is megvalóságosult már az az eleinteni hir, hogy a' Nápolyi tábor a' *Spoletói* Hertzegségben lévő *Rieti* várossát, erőszakos reá-rohanás által foglalván-el, a' Neápolitánusok a' városba bérontottak, a' Frantzia örző seregeknek egy részét, és a' vélek tartott Jákobinusokat, öfzfye vagdalták. A' többek a' városi polgárok közzül, a' kik hasonló képpen a' Frantziákkal tartottak, rész szerént meg lövöldöztettek, rész szerént pedig *Aquilába* vitették, 's-az után a' város a' seregeknek, a' fel predáltatásra, által adattatott,

Sept. 9-dikénn egy hajó, a' mely Romai Jákobinusokkal volt meg rakatva, útnak akart a' *Civita-vechiae* kikötő-helyből Frantzia ország felé indulni. Későbbi seregátok azután utánna erdvén, bé érték, és fenékebe lövöldözvén, elfűjlesztették. Ugyan tsak innét egy más hajónn a' Romai Consulok is hasonló-képpen el akartanak evezni, hanem, meg-intetvén a' példa által, vízfza tértek,

Ancona még mind ez ideig hathatoson ostromaltatik, noha nintsenek vár-törő ágyuk az egyesült ostromló sereggel. — Az éhség azonközben oly nagy a' városban, hogy azt a' Frantziák eddig, ha Jákobinusok nem volnának vélek-együtt ott, tsak az emberiségre való tekintetből is, által adták volna az egyesült seregeknek.

Genovában sem akar a' kövér tehének' ideje semmi képpen el következni; minden felé tsordultig tele az inség' etzetes pohara. A' Fran-

tziaák a' jofzágosabb személyeket, mint kezeseket, mind Frantzia országba küldik, ezek között va-
gyon a' leg utóbbi Doge *Brignoleis*, a' *Pallavi-*
cino Familiának több tagjaival együtt. Némelyek,
az olyanok t. i. a' kik Frantziákkal tartottanak,
mint kezesek, önként is el mennek vélek, hogy
javaiknak meg-történhető konfiskátzióját el-ke-
rülhessék.

Frantzia Ország.

Nem lehet azt mind elő számlálni, mely fok
féle factziók mefterkednek most *Párisban*, hogy
külömb-külömb tzélozássaikra el-juthassanak. —
Sept. 15-dikénn egy követség érkezett a' Directo-
riumtól az Öt-százak' Tanátsához; a' követség-
nek az volt a' matériája, hogy *Párisban* egy olyan
öfsze szövetkezettek' társaságára talált légyen a'
Directorium, a' mely a' Királyságnak vizfsza-ál-
litásába foglalatoskodik; melyre nézve azt kér-
dezi a' Directorium a' Tanátstól, hogy ezen Com-
plótnak fejeit, tsak a' közönséges Itélő-széknek
adassa-e' által? — A' Tanáts egy 5 Képviselők-
ből álló Commissiót nevezett-ki, és erre bizta a'
Directorium' izenetének és kérdésének meg-vis-
gálását.

Sept. 20-dikánn, a' Jákobinusok egy irást
terjesztettek az Öt-százak' Tanátsa elibe, a' mely-
ben azzal vádolják Director *Sieyest*, hogy az
ő plánuma arra tzélozna: hogy az *Orléáni* Her-
tzegek közzül a' nagyobbik (a' ki *Amérikában*
vagyon) Frantzia országai Királyá tétettetvén, fe-
leségül a' *Prussiai* Király' testvér-huga adattallék
néki; hogy a' *Braunschweygi* Hertzeg, a' Frantzia
seregek' Generalissimussokká neveztesse; hogy a'
mostani Directorok a' Király' Ministerjeivé té-
tettesse; hogy a' Helytartó, *Hollandiába* ál-
littassék vizfsza, és a' hadakozás a' három Csá-

Izári Udvarok ellen, ha t. i. ezek, az itt elő-ada-
tott plánomot el nem akarnák fogadni, *Frantzia*,
Spanyol és *Prussus* Országok által folytatták.

Sept. 21-dikénn ismét jött egy ujj panasz az
Öt-százak' Tanátsa elibe; ez ismét egy más ha-
talmos factzió ellen vádaskodik, azt állítván
felölle, hogy ez is minden igyekezettel a' trö-
nusnak vizsgálja állításánn munkalkodik, hanem
mar ez, egy Spanyol Princzet szándékozik arra
ülteni: — „

„Frantzia Ország (ilyen szavakat adnak ezen
panaszlók, ezen ő általok vadoltató factziónak
a' szájába) maga magának tartozik azzal, hogy
végre helyes (t. i. a' Spanyol Princz iráat) ezt
a' plánomot, a' mely különben is már még a'
mult Század' végénn is dolgozott annak végre-
halytásánn; ezen tételre nézve hozatott a' Spa-
nyol hajós sereg is a' *Brestti* kikötő-helybe;
Frantzia országot lehetetlen egyéb kelet meg men-
teni, ~~hanem csak egy Spanyol Házból való Con-~~
~~stituzionális Király által, így ő a' Mexikói arany-~~
bányáknak is reszes birtokosságára fogna jutni;
így mindenek majd jól fognak menni: holott kü-
lönben egy Frantziá Princztől semmit nem egye-
bet, hanem csak boldszuállást és ujj inséget vár-
hatni. — Mind ezek a' panaszló irások, Commis-
sió', elibe adattak meg-visgáltatás végett.“

Mind ezek az árulkodások arra valók, mint
akár-ki meg-foghatja, hogy a' mostani Directorium
is, nevezetesen pedig annak leg nevezetesebb
tagja *Sieyes*, kinek tzelozásait a' factziók mind
ez ideig is ki nem tanulhatták, a' nép előtt gyü-
lölségéllé tétethették. — Azonközben mind ez ideig
is nem egyéb lett a' következés belőlök, hanem
hogy az Öt-százak' Tanátsa, a' Képvisező *Gar-
reau*' projectálására azt decretalta: hogy mind

azok a' Minifterek , Generálisok , Directo-
rok, és Képviselők, a' kik olyan békeffég iránt
tennének vagy el-fogadnának projectomot, a'
mely a' Frantzia Conftituzciónak, Frantzia or-
szág' függetlenségének, és a' Frantzia vidékek'
egéltségének, ártalmas lehetne, hazájok' árulóji-
nak lenni hirdetteffenek, és halallal büntetteffek-
nek-meg.

Német Ország.

A' Régensburgban *Hannoverai* meg-hitelezett
Követi fővel lévő *Baró Omteda*, olyan ki-nyilat-
koztatáft tett, az *Angliai Király'* nevében, a' Né-
met Birodalmi Diétánn, azon már néhány izben
említett Császári F. Decretomra, a' melyben Né-
met Ország' Rendjei, ujjantoni Contingentziának
ki állítására, és fáz Romai hónapoknak fizeté-
sére hivattatnak: hogy, ő Nagy Britanniai Kirá-
lyi Felsége, ahoz képpeft, a' mint az ő Felsége'
Német tartományi fekülznek, a' melyek t. i. az
ellenség' bé-ütéccinek még mind ez ideig több ol-
dalokról ki-tétetteffek, és a' Német Birodalmi tá-
borból oly melzfzére távozva vagynak, hogy
azok ez által nem oltalmaztathatnak, az Or-
szág' Conftituzziójának ereje fzerént abban az ál-
lapotban találja lenni magát, hogy a' maga Con-
tingentziáját, és az ahoz tartozó egyebeket, tu-
lajdon Német tartományainak és más Német Bi-
rodalmi Rend-tarsainak védelmezéseikre kéntelen-
ő Királyi Felsége fordítani. A' mi pedig a' Con-
tingentzián kívül egyebeket (t. i. a' pénz béli
Subsidiumot, &c.) illeti, ezen tekintetben ő Kirá-
lyi Felsége is mindent kész ki-adni.

A' Német Birodalomban a' *Moguntziai Va-
lafztó Fejedelmi Minifter Baró Albini*, a' leg di-
tséretre méltóbb példa adással megyen, a' Kárdi-
nális *Ruffo* által Neápolisban tört katonai pálya-

futásnak ditsőfféges útján elő-felé. Ugy látszik, hogy a' *Moguntziai* Választó Fejedelmi Insurrectzió, minden más Státus-béli Insurrectziók' példáit, egész tekintetben nem csak használja, hanem annak organizálásában és sok egyéb tekintetekben sokaknál tovább megyen. A' *Moguntziai* Választó Fejedelem' Insurgens fegyveresei, egészízen igazi Nemzeti Gárdiákká formáltatnak; és ők nem csak a' jelen való szempillantatok alatt, hanem, tovább is öfzsze-gyülekezve akarnak maradni. Az ő naponként való 10 krajzárókból álló hó-pénzek, az *Angliai Subsidiumból* fizettetik. Arany és ezüst emlekezettő pénzek is verettetnek számokra, a' melyekkel 50-től fogva 200-zig való Forintokból álló penziók vagynak öfzsze kötöttetve, az olyan Insurgensek' számára, a' kik magokat különösen meg-külömböztetik. A' kik ilyen arany érdempénzt nyernek, a' Választó Fejedelmi asztalnál evetkeznek minden esztendőben egyszer, Sept. 1-ső napján, u. m. a' mely naponn organizáltatott ez az Insurrectzió. ~~A' Választó Fejedelmi~~ ~~titkviselők~~ mellett leszen az ő ülő-he-lyek; és minden esztendőben a' katétrából fog fel-olvasztatni, hogy melyik mi némü hērósi tselekedet által tette érdemessé magát.

Máintznál, tsuda ha valamitől nem tartanak a' Frantziák, mivel a' napokban egészízen bézárták volt a' várnak minden kapuit: bé ugyan mindent meg engedtek menni, hanem senkit ki nem bõtsátottak. —

Május 23-dikánn, a' Németek, kétség kívül valamit vettek volt eszekbe, a' *Frankfurtból* *Maintzba*, vásárra evezni szokott hajót, *Höchst* tájjánn meg-állították, és a' hordókat fel-bontván, 60-vant találták olyant, a' melyek vagdalt pléyel voltanak töltve. Az után *Höchsthöz* vízf.

szá vitettetvén ezen hajó, minden rajta lévő, ládák, szekrények, hámbárok, ilzások, 's-egyebek, meg-motóztattak. Más nap útnak botsáttatott *Maintz* felé, hanem az alollról fel-felé jövő hasonló vásáros hajóval szembe találkozáván, ettől azt az ujj hirt vette, hogy *Maintz*hoz senkit nem engednek már most közelíteni a' Frantziák.

Már a' Princz *Condé*' egész Emigrans Légioja is, keresztül utazott *Bavarián*n, és be-jutott a' *Swéwiai* Kerületbe. Minden levelek szerént, egészzen telyes ez a' Légio a' jó ügy mellett való tsatázásra késztető buzgosággal, és minden felé annak ohalytását nyilatkoztatta ki, hogy bár minden más hazájokat el-hagyott, 's-nevezetesen Német országnak vidékeinn tartozkodó Frantziák, az ő buzgoságokhoz hasonlító pátriótai hajlandosággal és betsület-szeretettel volnának fel-ruháztatva, hogy ezen fokot meg-határozó idő-pontban, ne tsak szemléelői, hanem követői is légyenek az ő jó példa-adáffoknak.

* * *

A' *Ménus'* mejjékiről, Oktob. 6-dikán: — „
„Egy feles számu Frantzia sereg ki nyomult tegnap előtt *Maintz*ból a' *Nidda* mellett fekvő Cs. K. fegyveres tsoporttal egyesülve lévő *Moguntziai* Választó Fejedelmi Insurgensek ellen. Az ágyuzás majd egész nap tartott; 's-a' viaskodás tegnap ismét el-kezdődött. Noha engedni kén-telenítették is végezetre a' Németek a' nagyobb erőnek: tsakugyan oly jó renddel tették hátráláffokat, hogy az el-hagyott leg feljebb két mért-földnyi földnek el-foglalalhatásával, egész nap fárasztották az ellenséget. A' *Niederradn*ál lévő hidann jöttek vissza a' *Ménus'* tulsó partjáról. Dél után *Frankfurtn*ál is ujjanton meg-mutatta magát egy kitsiny lovasságból álló Frantzia

tsoport, de eſtve felé már eltávozott volt on-
nét. —

Béts.

A' Fels. Ud. Cancellariának egyik érde-
mes volt tagja, Udvari Tanácsos M. *Vlasich Mihály*
Ur, ezen hónapnak 10-dikénn ki-mult a' vi-
lágból.

Magyar Ország.

T. N. Somogy Vármegyének Fő Ispányát
Gr. Széchényi Ferentz Ur eő Excellentiáját, a'
Septemviralis Tábla' Assessorává; és a' Dunán-túl
lévő Districtualis Tábla' Assessorát Csernelháza
Csernel Dávid Urát, ugyan ezen Dist. Tábla' Præ-
sellévé, méltóztatott nevezni Felséges Urunk.

Sopronban a' folyó Oktob. 1-ső napjántarta-
tott a' T. Nemes Varmegyének tiszt ujjító - széke
~~*Galanthai Kizterházi Mihály ö Hertzegségének*~~,
mint Fő Ispánnak præsidiuma alatt, számos je-
len-lévőknek gyűlésében. Az első Vice-Ispánsá-
got nagy meg-elégedéssel sok esztendőig folyta-
tott, boldog emlékezetű *Nagy Sándor* Ur' helyé-
be, ezen négy érde-
mes Uri személyeket, u. m.
Gróf *Festetics Ignátz*, Subst. V. Ispány *Potyondi*
Gábor, *Veres Josef*, és *Tolna* V. megyében sok
esztendőig Fő Notariusságot, a' Pesti Prov. Com-
missáriatusnál pedig Secretáriuságot viselt *Eöt-*
ves Ferentz, Urakat, candidalván a' Fő Ispány
eő Hertzegsége, és a' három első a' magok vá-
lasztatásokról közönnettől le-mondván, a' negye-
dik, u. m. *Eötves Ferentz* Ur választatott első
Vice-Ispányá.

* * *

*Szatthmár Vármegyéből Szent - Mihály havának
14 dikénn: — „*

„Hogy a' szülék a' magok gyermekeikre jobb vigyázással légyenek, im a' tanító példa: Egy Leány gyermek módot találván a' hintókazásra, a' midön leg jobban gyakorolná ezen mulattságát, az Istálló' ajtaja reá dült, melly által a' földre borulván, és öszsze törtetttvén, azon nyomban szörnyü halalt holt a' gyermek. Ezen szerentsetlen történet annál keservebbe esett sirankozó szüléinek, mivel azon egy gyermekek vala, reménységek pedig már a' környül állások szerént több gyermek fölöttellyességgel megfogyatkozott.
De

„Még egy szerentsetlenség: Jéggel elegyes oly szörnyü szél-tábor támadott, a' napokban az Apai hátságban, hogy a' mely tárgyat elő utól talált, mind azt, vagy öszve törte, rontotta, vagy más helyre ragadta, nevezetellen egy új háznak a' fedelét fel szakasztotta, és mezfize távolságra vitte helyéből; a' mezön, a' terhes szekereket felborongatta; a' búza kereszteket a' hátságban szélyel szórta, hogy egy sem maradt-meg épségben; a' szöllő' hegyének nem tsak termését, de még a' karóit-is szélyel rontotta. Bizonyára ez a' haldokló szárad annyi szerentsetlenségeket szült ezen esztendőben, hogy a' mit eddig való folytában el-múlatniláttatott, mind azt egy rakásban okádja ki reánk mérgessen, egy általyában utóljára: szólhatnak erre a' minden fölött történt menykö hullások, jég esők, és szüntelen való esözések, melyek miatt mai napig-sem takarhattuk-bé mezei termésünket, a' mi bá takartatik-is, majorságunkban el-rodhad,

„*Ember téfszen fogadást, eb, a' ki meg állja:* Császlóban egy embert meg fogadának Dinye-Csöfznek, oly alkuval, hogy élelmét-is ki fogják szolgáltatni; de ebben a' Csöfz nagy fogyatkozásokat tapasztalván, boszúságában azt találta fogadni, hogy: *a' menykő üsse meg ötet*, ugymond, *ha többé a' Dinyét fogja örzeni.* Ezen fogadását mindazáltal a' Birak sok szép ígéretekkel, és ijesztésekkel-isa' Csöfzszel el felejtetvén, ez ismét előbbeni hivatalához lát, 's azonban alig telig beli negyed nap: *mog üti a' Csöfzt a' menykő*, és a' vele együtt ülő pajtásának is le üti a' botskora otát, de oly szerentsésen, hogy mind kettő életben maradott. Azólta a' Csöfz azt álmodta, hogy negyedik napra ismét meg fogná ütni a' menykő, meg latjuk miként telyesedik álma, 's a' szerént meg-is küldjük.

* * *

Szigeth (Marmarosban) 18. Sept.

„*Mantua' meg vételiért szép öröm innep tartott mi nállunk mind a' Catholicusok mind a' H. Vallás tételt Tartók' résziről.* E' folyó hónapnak 8. dik napján tartatott a' Catholicusoknál, minden Valláson lévőknek és a' T. Vármégye T. Rendeinek népes jelenlétekben a' *Te Deum*; egy prédikatio és egy Oratio is köz kedvességgel mindattatván. Estve szép illuminatiók, a' dologhoz illő meg vilagositott irásokkal, voltak; mely is első dolog nállunk annyiban tudnillik, a' menyiben a' Város' fő uttzája minden Házaknál illuminaltatott. Különösen pedig a' Vármégye Háza, 's Meltós. Refr. *Pogány Lajosne*, ö Nagyságáé, és másoké. T. Első Al Ispány *Szaplontzai József* Ur igen szép 's kellemetes bált is adott. Voltak ivások a' Fges. Királyért 's Királyi Házáért, a' Muzka és Anglus Felségekért, K. Hertzeg *Károly*ért, K. Hertzeg *Palatinusunk*ért, Gr. *Suwa*

rovért, Fegyvertármester Krayért, és sok másokért. — Bár ihatnánk már a' ditső 's Fels. Királyunknak hasznos győzedelmes bekeffégért is!! — Következendő Vasárnap, u. m. 15. Sept. a' H. Vallás tételt Tartok' tartottak háláadó Iflenni Tiszteletet egy prédikációval 's egy orációval melyek közönségesen teltzettek, 's szép harmóniás énekléssel, mellyet a' Deákok tettek. Jelen volt itt igen szép gyülekezet minden rendbéliel közzül; jelen voltak a' T. Vármegyének T. Alispányai és öfzfze gyülekezet Rendei, a' T. Királyi Adminisztrationak is majd minden Tisztei: mely meg bizonyítja, hogy nállunk a' különböző Vallásuak közt igen szép egyet értés virágzik; és ez sok más dolgokból is bizonyos. — Szinte el felejtén irni, hogy 8-dik Septemberben hatalmas ágyu durrogások is voltak. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Toth Vasonyban, Okt. 2. — „

„Nem álhatom meg hogy hírül ne adjam, a' M. Kurirnak, hogy Veres-Berényi Predikátor Tiszteletes *Fábián Josef* Urat, mostanában, azon jó szivéért, hogy *Raff György Krisztián* Urnak Természet Historiáját, (*Historiam Naturalem*) Németből Magyar fordította, és a' maga tulajdon költségén, Nemzetéhez, kivált kisdedeihez viseltető Szeretetéből, ki adta, egy, tulajdon nevét elhagató, de Nemzetét Izerető (a' mint gyanithatni valamely Veszprémi Tiszt. Szerzetes Rendből való) Hazafi, im e' rövid; de szép és fontos epigrammaticum encomiummal tisztelte meg:

Raff, Josepho! facis Fábján sermone loquatur
Hunno, Te dignum, quod Tibi munus erit?

Hungare! dives opum, versori pone columnam.
 Pone! Fac ut Saxum talia fronte gerat:
 Josepho Fabián, fuerat qui pubis amator,
 Qui fecit, sit Raff Hungarus, hocce dico!
 Hungare dives opum versori talia pone:
 Insculptum! cordi nomen ut ipse feram.

Melleyeket az említett T. Ferfiúnak egy baráttya, a' deákal nem értőkaek kedvekért így próbált magyarul ki tenni:

Fábián! általad a' Magyar meg érte
 Hogy Raff nyelvén szoljon. Mi jutalmad érte?
 Gazdag Magyar! e' hiv Fördittó' díszére
 Tégy oszlopot, 's, ird ezt a' homlok kövére:
 Fábián! hogy Raffot meg szollattad velem
 Szeretvén fiaim, néked ezt szentelem:
 Ezt tedd gazdag Magyar! és ezt el is várom
 Én pedig a' nevét szívembe bé zárom.

„Kivántam tehát ezt a' Kurirnak azért tudtára adni, hogy ezen deák és Magyar verseket, a' Magyar Kurir táskájába tetesse. Vagyok, &c. — „

„Kazay Gábor.

P. D.